

BOLI PREVENIBILE PRIN VACCINARE

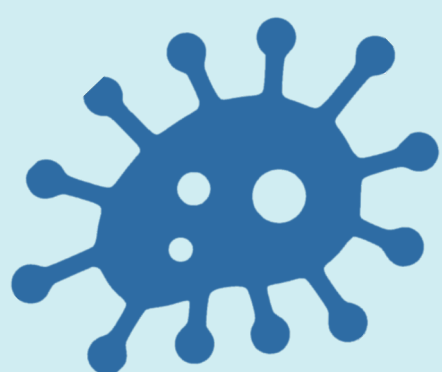
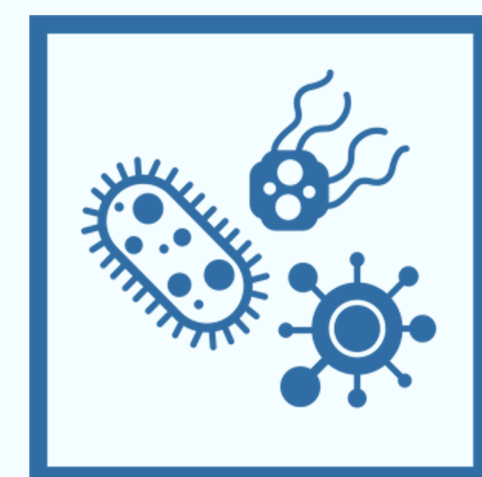

În prezent, numeroase boli infecțioase pot fi prevenite cu ajutorul vaccinurilor.

În ultimul secol, vaccinarea a condus la reducerea dramatică a mortalității și morbidității provocate de boli infecțioase. Scopul final al vaccinării a fost frecvent considerat drept întreruperea transmiterii microbului implicat în declanșarea bolii.

Eradicarea unei boli presupune reducerea la zero a cazurilor la nivel global și se consideră că în această situație nu mai este necesară implementarea măsurilor de prevenție împotriva respectivei infecții. Singura boală care a fost eradicată până în prezent este variola, o boală contagioasă care a dus la milioane de decese.

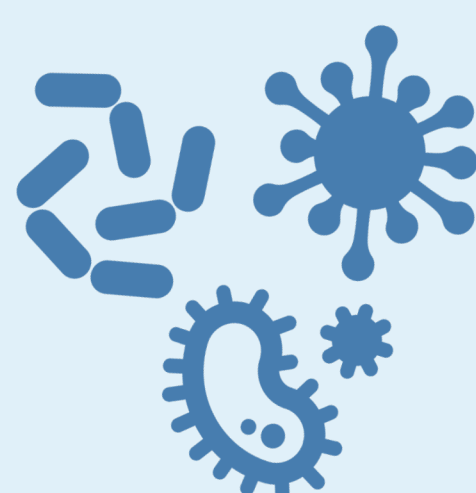
Organizația Mondială a Sănătății (OMS) a lansat strategia de eradicare a variolei în 1967, iar pentru mai mulți ani au fost conduse programe de vaccinare și monitorizare. Ultimul caz de variolă a fost raportat în 1977, iar în 1980 această boală a fost declarată ca fiind eradicată de către OMS.

Chiar dacă nu se obține eradicarea bolilor infecțioase, prin vaccinare se poate obține controlul infecțiilor (adică reducerea semnificativă a apariției, morbidității și mortalității provocate de acestea într-o anumită regiune) sau chiar eliminarea regională a acestora (reducerea la zero a cazurilor într-o anumită regiune).

În situația în care nu se obține eradicarea unei boli, ci doar controlul sau eliminarea regională a acesteia, este extrem de importantă continuarea măsurilor de prevenție (**cel mai important pilon fiind vaccinarea**), pentru a împiedica reapariția sau creșterea numărului de cazuri în populație.

Acest lucru justifică vaccinarea pentru boli care nu mai sunt atât de frecvente în prezent, mai ales în contextul intensificării migrației populației – agenții infecțioși pot fi transportați cu ușurință dintr-o țară în alta și chiar de pe un continent pe altul.

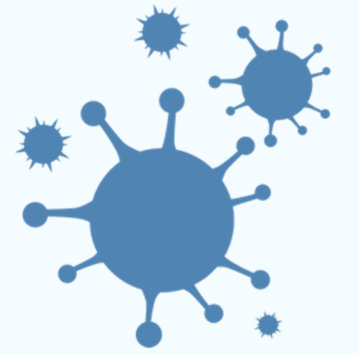
Unele dintre vaccinurile disponibile sunt insuficient utilizate, și în prezent, una din cele mai mari provocări este refuzul vaccinal. Acest lucru apare în contextul în care beneficiile campaniilor de vaccinare sunt extrem de evidente, iar boli infecțioase cu consecințe devastatoare sunt în prezent extrem de rare, având un impact social mic.

BOLI VIRALE (PRODUSE DE VIRUSURI)

POLIOMIELITA

CARE ESTE SITUAȚIA ACTUALĂ?

Poliomielita a fost eliminată în multe țări în urma campaniilor de vaccinare, însă este încă circulantă în unele regiuni și uneori nu manifestă simptome ușor de recunoscut, ceea ce poate face ca persoana infectată să treacă neobservată chiar dacă este transmitătoare a infecției.

CE ESTE?

Poliomielita este o boală extrem de contagioasă, care afectează în principal copiii și care poate determina complicații ce amenință viața bolnavului.

CUM SE MANIFESTĂ?

Virusul *polio* invadează sistemul nervos și poate conduce la paralizie permanentă. Nu există tratament care poate vindeca poliomiелita, dar ea poate fi prevenită prin vaccinare.

HEPATITA A

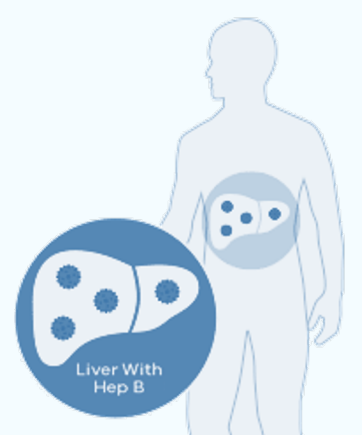
CE ESTE?

Hepatita A este o boala virală care afectează ficatul și se transmite prin contact interpersonal direct sau prin intermediul alimentelor sau apei contaminate.

CARE SUNT RISCURILE?

Majoritatea persoanelor care se infectează cu virusul hepatic A se vindecă fără sechele și au ulterior imunitate pe termen lung. Cu toate acestea, există și cazuri în care infecția cu virusul hepatic A poate afecta ireversibil ficatul, ducând la situații în care viața bolnavului este pusă în pericol. Riscul de contaminare este mare în regiunile insalubre, în care nu există acces la surse sigure de apă potabilă și în contextul lipsei de igienă.

HEPATITA B

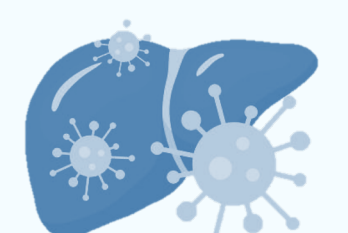
CE ESTE?

Hepatita cronică cu virus B reprezintă o problemă de sănătate publică. Anual aproximativ 800.000 de persoane mor în urma complicațiilor hepatitei B.

CUM SE TRANSMITE?

Virusul hepatic B se transmite prin sânge sau alte fluide corporale, dar se poate transmite și maternofetal (de la mamă la nou născut), situație în care probabilitatea ca infecția să devină cronică și să conducă la apariția complicațiilor este foarte mare (cca. 90%). De aceea este importantă administrarea la nou-născuți a vaccinului antihepatitic B cât mai rapid după naștere.

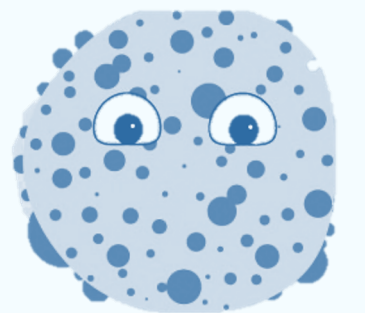
BOLI VIRALE (PRODUSE DE VIRUSURI)

RUBEOLA

CE ESTE ȘI CARE SUNT RISCURILE?

Rubeola se transmite pe cale aeriană și este o boală virală ușoară în cazul copiilor și adulților tineri care nu sunt imunizați. Atunci când infecția se produce la femeia gravidă, poate să conducă la oprirea în evoluție a sarcinii sau la apariția unor malformații congenitale severe.

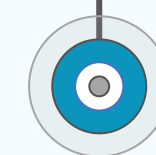

RUJEOLA

CARE ESTE SITUAȚIA ACTUALĂ?

Înainte de introducerea vaccinării erau raportate epidemii majore de rujeolă la interval de 2-3 ani, cu un număr estimat de decese de 2.6 milioane anual. Din anul 2016 până în prezent în România au fost confirmate 22.204 cazuri de rujeolă și 64 de decese, în ciuda faptului că există un vaccin sigur și eficient. Majoritatea deceselor au survenit la persoane nevaccinate. OMS și Centrul pentru controlul și prevenirea bolilor (CDC) din SUA raportează că numărul de cazuri de rujeolă a crescut la 869.770 în 2019, cel mai mare număr din 1996 până în prezent. Doar în anul 2019 a fost estimat un număr de 207.500 de decese.

CUM SE MANIFESTĂ?

Boala este extrem de contagioasă. Persoanele cu rujeolă prezintă febră înaltă, rinoree, tuse, conjunctivită, pete mici albe la nivelul mucoasei bucale. După câteva zile apare o erupție cutanată caracteristică (leziuni cu un aspect specific), care se extinde de sus (față, gât) în jos (pe torace și membre). Majoritatea deceselor apar ca urmare a complicațiilor și sunt mai frecvente la copiii mici.

OREIONUL

CE ESTE?

Oreionul este o boală cauzată de virusul urlan, care se transmite pe cale aeriană.

CUM SE MANIFESTĂ?

Boala afectează glandele salivare și debutează cu simptome necaracteristice, de tipul durere de cap, febră, stare generală modificată. Ulterior apare inflamația la nivelul glandelor salivare (parotide). De regulă este o infecție ușoară a copilăriei, dar atunci când apare la vârsta adultă complicațiile sunt mai frecvente (meningită, surditate, orhită – inflamație la nivelul testiculelor) și altele. În cazuri rare poate să se complice cu encefalită și sechele neurologice permanente.

BOLI VIRALE (PRODUSE DE VIRUSURI)

VARICELA

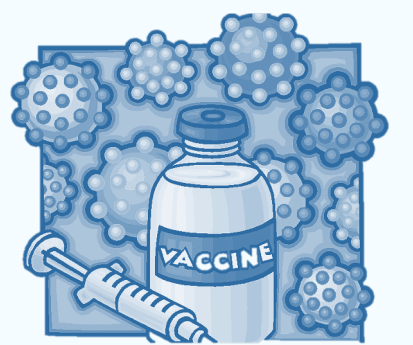
CE ESTE?

Varicela este o boală contagioasă care se transmite pe cale aeriană. În absența vaccinării, se consideră că până la vârsta adultă majoritatea persoanelor vor face varicelă.

CUM SE MANIFESTĂ?

Pacienții prezintă leziuni cutanate/pe piele cu lichid în interior, extrem de pruriginoase (se caracterizează prin mâncărime intensă). Boala poate să fie severă și chiar să conducă la deces mai frecvent în cazul sugarilor (înainte de vârsta de 1 an), al adulților sau al pacienților cu imunitate deficitară, dar acest lucru se poate întâmpla și în cazul copiilor fără probleme medicale anterioare.

GRIPA SEZONIERĂ

CE ESTE?

Gripa sezonieră este o boală a căilor respiratorii care se transmite pe cale aeriană. Există patru virusuri gripale care pot conduce la apariția gripei sezoniere, frecvent apărută în epidemii. Sunt implicate de cele mai multe ori virusul gripal tip A și cel tip B.

CUM SE MANIFESTĂ?

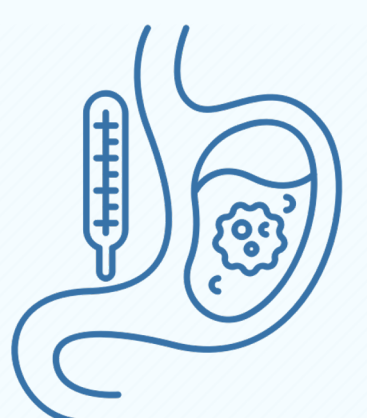
Gripa poate evolua ca o infecție ușoară în unele cazuri, dar în alte situații poate conduce chiar la deces. Este necesară spitalizarea și se poate ajunge la deces mai ales în cazul pacienților considerați „la risc”. În perioadele în care survin epidemii se constată în plus creșterea absenteismului școlar și de la locul de muncă și de asemenea reducerea productivității. Aceste epidemii pot suprasolicita sistemul sanitar.

INFECȚIA CU ROTAVIRUS

CE ESTE?

Rotavirusul este cea mai frecventă infecție care produce boală diareică în cazul copiilor de vârstă mică, având un impact major asupra sănătății publice. Majoritatea deceselor survin în țările cu nivel socio-economic redus, la copiii cu vârstă mai mică de 5 ani. OMS recomandă introducerea vaccinului pentru Rotavirus în schemele naționale de vaccinare, astfel încât prima doză să fie administrată cât mai repede după 6 săptămâni de viață.

BOLI BACTERIENE (PRODUSE DE BACTERII)

TETANOSUL

CARE ESTE SITUAȚIA ACTUALĂ?

Tetanosul continuă să fie o problemă de sănătate publică în multe părți ale lumii. Aproape toate cazurile apar la persoane care nu au fost niciodată vaccinate antitetanic sau care nu se află la zi cu administrarea rapelurilor. Persoanele care se vindecă de tetanos nu dobândesc imunitate, aceasta putând fi obținută doar postvaccinal.

CUM SE MANIFESTĂ?

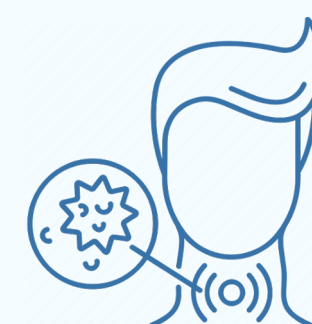
Îmbolnăvirea se produce prin expunerea la sporii de *Clostridium tetani* (sporii sunt formele cele mai rezistente ale microorganismelor în mediu), care se găsesc în praf sau în sol și pătrund în organism prin intermediul plăgilor (leziuni/răni). Boala se manifestă prin contracturi musculare dureroase, în special la nivelul maxilarului și gâtului. Tetanosul poate să apară la orice vârstă, însă este deosebit de grav în cazul nou născuților proveniți din mame nevaccinate.

DIFTERIA

CE ESTE?

Deși este prevenibilă, difteria (*Corynebacterium Diphtheriae*) încă nu a fost eradicată. Boala este dată de o bacterie – *Corynebacterium diphtheria* – care afectează căile respiratorii superioare (fose nazale și faringe) și produce o toxină care afectează celelalte organe.

CUM SE TRANSMITE?

Se transmite pe cale aeriană. Inițial boala se manifestă cu febră, durere în gât și inflamația ganglionilor locali. Înghițitul și respirația devin dificile. După eliberarea toxinei difterice pot să apară complicații cardiace sau la nivelul sistemului nervos. În țările în care acoperirea vaccinală este redusă se întâlnește încă boala, fie sporadic, fie în mici epidemii. Mortalitatea este cu atât mai mare cu cât vârsta este mai mică.

TUSEA CONVULSIVĂ (PERTUSSIS)

CE ESTE?

Tusea convulsivă este o boală bacteriană extrem de contagioasă, care se transmite pe cale aeriană și se manifestă cu accese puternice de tuse, care pot să dureze o perioadă de câteva săptămâni. Boala este severă la copilul mic, în special înainte de 1 an, când poate conduce chiar la deces.

BOLI BACTERIENE (PRODUSE DE BACTERII)

HAEMOPHILUS INFLUENZAE TIP B

CE ESTE?

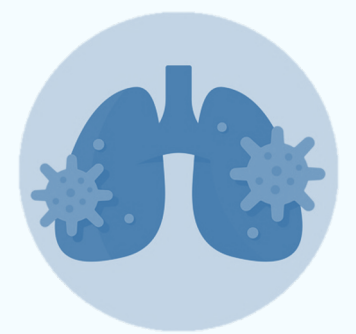
Infecția cu acest microb poate să cauzeze meningită, pneumonie, epiglotită (inflamație severă la nivelul căilor aeriene care poate să ducă la sufocare) și alte boli severe, în marea majoritate a cazurilor înainte de vârsta de 5 ani. Se transmite pe cale aeriană.

BOALA PNEUMOCOCICĂ

CE ESTE?

Pneumococul (*Streptococcus pneumoniae*) este o bacterie transmisă pe cale aeriană care este implicată în apariția unor boli severe precum meningită, septicemie, pneumonie, dar și boli mai puțin severe precum otită și sinuzită. Bolile date de pneumococ sunt mai frecvente la vârstele extreme (copii și bătrâni). Vaccinarea anti pneumococică s-a dovedit a fi utilă în reducerea mortalității infantile iar OMS recomandă introducerea ei în schemele naționale de vaccinare.

INFECȚIA MENINGOCOCICĂ

CE ESTE?

Meningita meningococică este o infecție bacteriană a sistemului nervos care poate să apară sporadic sau evoluează în epidemii, are o mortalitate foarte mare (până la 50% în absența tratamentului) și este urmată de sechele neurologice severe.

CUM SE MANIFESTĂ?

Se manifestă cu febră, cefalee (durere de cap), stare confuzională, fotofobie (sensibilitate la lumină) și vărsături. În cazul sugarilor (înainte de vârsta de 1 an) se constată în plus bombarea fontanelei (partea neosificată din vârful craniului). Atunci când infecția este sistemică (generalizată) asociază erupție la nivelul pielii, are evoluție rapidă și extrem de severă. Boala poate să apară la orice vârstă, însă este mai frecventă la sugari (înainte de vârsta de 1 an), copii și adulți tineri.

FEBRA TIFOIDĂ

CE ESTE?

Febra tifoidă este o infecție care amenință viața, cauzată de *Salmonella Typhi*. Condițiile insalubre și lipsa accesului la surse sigure de apă potabilă se numără printre factorii de risc ai acestei boli. De cele mai multe ori infecția se răspândește prin intermediul apei sau alimentelor contaminate. Simptomatologia include febră, cefalee (durere de cap), greață, dureri abdominale și diaree. Boala poate avea complicații severe, unele dintre ele putând fi fatale.

CITEȘTE MAI MULT:

1. [Patrizio Pezzotti, Stefania Bellino, Francesca Prestinaci, Francesca Lucaroni, Laura Camoni, Maria Maddalena Barbieri, Walter Ricciardi, Paola Stefanelli](#). The impact of immunization programs on 10 vaccine preventable diseases in Italy: 1900–2015. *Vaccine* 2018; 36(11): 1435-1443
2. David Heymann. Control, elimination, eradication and re-emergence of infectious diseases: getting the message right (<https://www.who.int/bulletin/volumes/84/2/editorial10206html/en/>)
3. OMS. Smallpox. https://www.who.int/health-topics/smallpox#tab=tab_1
4. ECDC. Vaccine preventable diseases. <https://www.ecdc.europa.eu/en/immunisation-vaccines/facts/vaccine-preventable-diseases>
5. <https://www.historyofvaccines.org/content/articles/disease-eradication>
6. <https://www.who.int/topics/poliomyelitis/es/>
7. https://www.who.int/health-topics/tetanus/#tab=tab_1
8. CDC. Diseases you almost forgot about (Thanks to vaccines) <https://www.cdc.gov/vaccines/parents/diseases/forgot-14-diseases.html>
9. <https://www.who.int/immunization/diseases/diphtheria/en/>
10. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/hepatitis-b>
11. <https://www.who.int/immunization/diseases/rubella/en/>
12. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/measles>
13. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/hepatitis-a>
14. <https://www.who.int/immunization/diseases/mumps/en/>
15. https://www.who.int/health-topics/pertussis#tab=tab_1
16. <https://www.who.int/immunization/diseases/hib/en/>
17. <https://www.who.int/immunization/diseases/varicella/en/>
18. [https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/influenza-\(seasonal\)](https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/influenza-(seasonal))
19. <https://www.who.int/immunization/diseases/pneumococcal/en/>
20. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/meningococcal-meningitis>
21. INSP <https://www.cnscbt.ro/index.php/informari-saptamanale/rujeola-1>
22. <https://www.who.int/news/item/12-11-2020-worldwide-measles-deaths-climb-50-from-2016-to-2019-claiming-over-207-500-lives-in-2019>
23. <https://www.who.int/immunization/diseases/rotavirus/en/>
24. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/typhoid>